

den øvrige Verden siden den russiske Revolutions Udbrud, og for vort Lands Vedkommende har Forholdet været det, at vi har været ganske afskaaret fra direkte Handelssamkvem med Rusland siden Revolutionens Udbrud. Et for hele vort økonomiske Liv i høj Grad uheldigt Forhold maa dette siges at være. Det vil være det høje Ting bekendt, at der i flere Aar har været arbejdet paa igen at knytte den direkte Handelsforbindelse med Rusland; det har været stærkt diskuteret i Pressen, det har været behandlet paa de lukkede Rigsdagsmøder, som den højtærede Udenrigsminister redegjorde for før, og Rigsdagen har vedtaget en Beslutning, som gik ud paa, at man skulde søge at etablere denne Handelsforbindelse, saa snart Forholdene maatte gøre det muligt. At en saadan Handelsforbindelse vil være ønskelig for vort Erhvervslivs Udvikling, er ret klart, og den Opfattelse deles sikkert ogsaa af alle. Vor Beliggenhed angiver jo i Virkeligheden Betydningen af et saadant Handelssamkvem. Vor Beliggenhed ved Østersøen og ved den normale Hovedadgangsvej til Rusland fortæller tydeligt om, at det er af Betydning for Danmark at have en Forbindelse til dette store, rige Land, som det jo faktisk er. Og ser vi tilbage paa Udviklingen før Verdenskrigen, viser det sig da ogsaa, at mange Danske søgte til Rusland og Sibirien og havde deres Virksomhed der, og mange havde oparbejdet en meget betydelig Handelsvirksomhed paa Rusland. At det ogsaa vil være af Betydning for vor Skibsfart, behøver ikke nærmere at paavises. Vor Skibsfart har da i øvrigt ogsaa indtil den allernyeste Tid, og medens Forhandlingerne om denne Traktat har staaet paa, givet Udtryk for, hvilken Betydning det vilde have, at den atter kunde komme til at virke paa Rusland. For den danske Industris Vedkommende er der heller ikke Tvivl om, at Forholdene vilde ligge gunstigt for Afsætning af visse Specialiteter, som vi kan levere her i Landet; der er ingen Tvivl om, at hele vor Mejerimaskineindustri, som paa Grund af vort Lands særegne Stilling er oparbejdet til et Standpunkt, der er anerkendt overalt, vil have Vilkaar for at komme til at virke i Rusland, og vor Landbrugsmaskineindustri vil utvivlsomt ogsaa kunne gøre sig Haab om, at der aabner sig et Marked for den. Og for vort Hovederhverv, Landbruget, er Forholdet jo det, at vi gennem mange Aar har købt ikke ubetydelige Kvanta af Foderstoffer i Rusland, Oliekager og Korn; og

at det er af økonomisk Betydning for os at faa knyttet en Forbindelse paa ny, er der ingen Tvivl om. At der, til Trods for at vi ikke har haft nogen Handelsoverenskomst med Rusland, alligevel ad Omveje er naaet Foderstoffer ind i vort Land, viser jo bedst, hvilken Betydning hele denne Handelsforbindelse har for Landbruget. Det er heller ikke udelukket, at der kan blive et Marked for vore Landbrugsprodukter, for Avlsdyr f. Eks., Frø og forskelligt andet, som vi kan eksportere her fra Landet.

Alle er enige om, at der er store Muligheder for vort lille Land. Men Spørgsmaalet bliver saa: Vil man udnytte dem, og kan man udnytte dem? Man kan naturligvis overfor denne Sag indtage det Standpunkt at sige, at man ikke vil, ikke ønsker, at der skal komme nogen Forbindelse der i Øjeblikket, at det er ens Følelser, Stemning imod, at der overhovedet etableres nogen direkte Handelsforbindelse med Rusland. Jeg vil derom sige, at det er ikke almindelig Handelspolitik, at man lader Stemninger og Følelser være de afgørende. I alt Fald viser det sig jo Gang paa Gang, naar vi kiger i Historien, at det ikke har været heldigt, naar man har gjort det. I denne Forbindelse er der ogsaa Grund til at minde om, at vi sikkert er uden Indflydelse paa Forholdene, som de former sigovre i Rusland, og i hvert Fald er det aldeles sikkert, at vi er fuldkommen uden Indflydelse derpaa, saa længe vi ikke har nogen som helst Forbindelse med Rusland.

Det næste Spørgsmaal bliver saa: Kan disse Handlingsmuligheder, som har været, og som utvivlsomt vil blive, udnyttes? Og her maa jeg sige, at man gør sikkert bedst i at regne med, at det bliver forholdsvist smaa økonomiske Resultater, man vil opnaa, i hvert Fald foreløbig. De økonomiske Forhold i Rusland ligger jo saadan, at Købeevnen derovre er grumme ringe, navnlig naar de skal hente noget udenfor deres Lands Grænser. Men den Tid vil jo komme, da der igen kommer en Opblomstring derovre. Vi ved bare ikke, hvornaar Tiden er der, men at det kommer en Gang, er alle enige om. Og at det vil være af afgørende Betydning for de Fremtidsmuligheder, der ligger for dansk Initiativ i Rusland, at man kan være paa Pladsen, naar Mulighederne begynder at aabne sig, derom kan der neppe være nogen Tvivl.

Det er ogsaa naturligt i denne Forbindelse at spørge: Er den Handelsover-